

SAFE -hanke, lähestymistapana kansainvälisten ihmisoikeuksien ja naisten oikeuksien näkökulma, kehittää koulutuskäsikirjan ikääntyneisiin naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyyn sekä moniammatillisia toimintamalleja ja toimintalinjauksia väkivaltaan puuttumiseen. Hankkeen kohderyhminä ovat vanhustenhuollon alalla koti- ja laitoshoidossa työskentelevät sosiaali- ja terveydenhuollon opettajat, kouluttajat ja ammatilliset. Heidän lisäksi hanke tavoittaa toiminnallaan sosiaali- ja terveysalan paikallisia ja alueellisia päättäjiä.

HANKEKUMPPANUUS

SAFE -hanke saa rahoituksensa Euroopan komission Erasmus+ -ohjelmasta. Hanketta koordinoi **Directia Generala De Asistentia Sociala A Municipiului Bucuresti** (Romania) ja hanke toteutetaan yhteistyössä viiden muun organisaation kanssa:

Asociatia Habilitas - Centru de Resurse si Formare Profesionala (Romania)

Voimaa Vanhuuteen - osk VoiVa - Empowering Old Age Coop (Suomi)

Anziani e non solo Società Cooperativa Sociale (Italia)

Kentro Merimnas Oikogeneias Kai Paidiou (Kreikka)

Universidade Do Minho (Portugali)

TURVALLISEMPAA ELÄMÄÄ IKÄÄNTYNEILLE NAISILLE

www.safeeuproject.eu

Julkaisua on rahoitettu Euroopan komission tuella.
Komissio ei vastaa julkaisun sisällöstä.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SAFE - HANKE

SAFE on lyhenne hankkeen nimestä "A safer life for older women: training professionals and implementing cooperation mechanisms for combating violence and abuse against older women". Kyseessä on kaksivuotinen hanke, jonka tavoitteena on ehkäistä ja puuttua ikääntyneisiin, erityisesti naisiin, kohdistuvaan väkivaltaan.

HANKKEEN TAUSTA

Ikääntyneisiin kohdistuvalla väkivallalla tarkoitetaan luottamuksellisessa suhteessa tapahtuvaa tekoa tai tekemättä jättämistä, joka vaarantaa ikääntyneen hyvinvoinnin, terveyden tai turvallisuuden (WHO, 2008). Ilmiö on perinteisesti nähty sukupuolineutraalina. Tämä on johtanut riittämättömiin puuttumistoimenpiteisiin,

jotka ovat keskittyneet yksilö- ja perhetasolla henkilön tai henkilöiden välisiin ongelmiin. Ottaen huomioon naisten pidemmän eliniänodotuksen, ikääntyvän väestön enemmistö on naisia, jotka elävät usein köyhyydessä ja sosiaaliturvan varassa sekä ovat suuremmassa vaarassa miehiin verrattuna kohdata fyysistä ja psyykkistä väkivaltaa. Tämä johtuu naisia syrjivistä yhteiskunnallisista asenteista sekä siitä, että naisten ihmisoikeudet eivät ole toteutuneet.

Ikääntyneisiin kohdistuva väkivalta ei ole uusi ilmiö, vaikka se käsitteenä sai laajempaa yhteiskunnallista huomiota vasta viime vuosisadan loppupuolella. Tänä päivänä ikääntyneisiin kohdistuvaan väkivaltaan puuttumisen nähdään heijastuvan maailmanlaajuisesta heräämisestä ihmisoikeuksien, sukupuolten välisen tasa-arvon, lähisuhdeväkivallan ja väestön vanhenemisen haasteisiin. Hankemaissa Romaniassa, Kreikassa, Suomessa, Italiassa ja Portugalissa, kuten kaikkialla EU:ssa, väestön ikääntyminen tuo mukanaan tarpeen suojella ikääntyvää väestöä.

Ikä ja naissukupuoli, muiden tekijöiden ohella, on tunnistettu riskitekijöiksi ikääntyneisiin kohdistuvassa väkivallassa.

Ikääntyneisiin naisiin kohdistuva väkivalta erityispiirteinen on aiheena jäänyt suurilta osin huomiotta tutkimuksessa ja käytännön palveluissa, vaikka ikääntyneet naiset ovat ryhmänä erityisen epäedullisessa asemassa yhteiskunnassa. Tämän vuoksi näkyvyyden antaminen ikääntyneille naisille on tärkeää. Ikääntyneisiin naisiin kohdistuva väkivalta voi saada monenlaisia muotoja: henkistä, fyysistä, seksuaalista, taloudellista väkivaltaa ja kaltoinkohtelua. Ne voivat ilmetä niin kotona (väkivallan tekijän ollessa perheenjäsen, omaishoitaja tai kotihoidon työntekijä) kuin laitoksessakin (hoivakodissa tai palvelutalossa, jossa väkivallan tekijä voi olla toinen asukas tai sosiaali- ja terveysalan ammattilainen). Hankekumppanimaissa ei ole tällä hetkellä saatavilla sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille tai opettajille suunnattua koulutusta, jonka keskiössä olisi ikääntyneisiin naisiin kohdistuva väkivalta. Sukupuolinäkökulma puuttuu koulutuksista usein kokonaan; ikääntyneisiin kohdistuva väkivalta on jo käsitteenä sukupuolineutraali ja yleistää kaikki ikääntyneet ihmiset, miehet ja naiset, samanlaisiksi ja samaan ryhmään kuuluviksi.

TAVOITTEET

Hankkeen päätavoitteet ovat:

- edistää ikääntyneisiin naisiin kohdistuvaan väkivaltaan liittyvän opetuksen ja koulutuksen työelämälähtöisyyttä moniammatillisten yhteistyöryhmien avulla
- tukea opettajien ja kouluttajien ammatillista kehittymistä ikääntyneisiin naisiin kohdistuvan väkivallan alueella sukupuoleen liittyvissä erityiskysymyksissä haastaen ikä- ja sukupuolisyrjinnän kansainvälisten ihmisoikeuksien ja naisten oikeuksien näkökulmasta;
- parantaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kykyä tunnistaa, puuttua ja voimaannuttaa väkivaltaa kohdanneita ikääntyneitä naisia koti- ja laitoshoidossa;
- tukea sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisia, ammattilaisia ja heidän verkostojaan ikääntyneisiin naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyn toimenpiteiden kehittämisessä.

TUOTOKSET

1. Sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille ja viranomaisille suunnattuja moniammatillisia toimintamalleja ikääntyneisiin naisiin kohdistuvaan väkivaltaan puuttumiseen huomioiden kunkin hankemaan erityispiirteet sekä väkivallan uhreille suunnatut palvelut.
2. Kokonaisvaltainen sosiaali- ja terveysalan opettajille ja kouluttajille suunnattu SAFE -koulutuskäsikirja ikääntyneisiin naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemisestä.
3. Toimintaohjelma ikääntyneisiin naisiin kohdistuvaan väkivaltaan puuttumiseen ja sen ehkäisemiseen, keskiössä sosiaali- ja terveysalan palvelut ja koulutus.